Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
00102 EDUSKUNTA

Asia: HE 35/2023 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvoverolain liitteen muuttamisesta

Ympäristöministeriön kirjallinen lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Ympäristöministeriö kiittää valtiovarainvaliokunnan verojaostoa mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ajoneuvoverolain liitteen muuttamisesta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan ajoneuvoverolakia muutettavaksi siten, että henkilö- ja pakettiautojen ajoneuvoveron perusveron tasoa kevennettäisiin yhteensä 50 miljoonalla eurolla. Esitys perustuu suoraan pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman kirjaukseen asiasta.

Kevennys kohdistuisi keski- ja suuripäästöisiin autoihin sekä niihin vanhimpiin autoihin, joista ei ole päästömittaustietoa. Uudempien autojen verotus ei muuttuisi. Esitys liittyy valtion vuoden 2024 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Hallituksen esityksen ympäristövaikutusten arvioinnissa todetaan, että ehdotetulla ajoneuvoveron perusveron kevennyksellä arvioidaan olevan korkeintaan vähäinen liikenteen hiilidioksidipäästöjä lisäävä vaikutus.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa todetaan myös, että veronkevennyksellä voisi olla liikenteen päästöjä lisäävä vaikutus tilanteissa, joissa veronkevennyksen takia Suomeen tuotaisiin useammin käytettynä suurempipäästöinen vanha ajoneuvo kuin muutoin tai ajoneuvokannassa olevilla vanhoilla suurempipäästöisillä ajoneuvoilla ajettaisiin pidempään. Arvioidaan kuitenkin, että veronkevennyksellä ei olisi merkittävää vaikutusta uusien autojen hankinnan lykkäämiseen tai siihen, kuinka paljon ja millaisia käytettyjä autoja tuodaan Suomeen. Tuodaan esille mm., että käytettynä tuodut autot ovat useimmiten 1–4 vuotta vanhoja ja yli 6-vuotiaiden osuus käytettynä tuoduista autoista on vain noin viidennes.

Ympäristöministeriönkin käsityksen mukaan ehdotuksen vaikutus liikenteen hiilidioksidipäästöjen lisääntymiseen olisi todennäköisesti rajallinen. Kaikkia veroalennuksen vaikutuksia voi kuitenkin olla vaikea arvioida esim. mahdollista kannustetta lisätä suuripäästöisten vanhojen autojen tuontia verrattuna nykytilanteeseen. Ympäristöministeriön arvion mukaan esitetty veroalennus voi heikentää liikennesektorin päästöohjausta, erityisesti siinä tapauksessa, ettei ryhdytä muihin päästöohjausta vahvistaviin toimiin nyt esitetyn muutoksen yhteydessä.

Liikennesektorin päästöohjauksen heikentäminen voi vaikeuttaa EU-lainsäädännön mukaisen taakanjakosektorin päästövelvoitteen sekä Suomen kansallisen liikennesektorin päästövähennystavoitteen saavuttamista. Kansallisesti taakanjakosektorilla suurin osa päästöistä aiheutuu liikenteestä.